

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

PR. 334/20
cy

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2- 4434 din 28.04. 2020

La nr. 334 din 16 iulie 2020

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.*

Director

Ruslan FLOCEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.O.P. Nr. <u>1944</u>		
" <u>30</u> "	<u>07</u>	<u>2020</u>
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6701 din 28.07.2020

la proiectul de lege privind modificarea și completarea Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003 (art.444)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul propus și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la compartimentul Procesul legislativ/Proiecte de acte legislative, fiind asigurat accesul părților interesate pentru a putea prezenta și expedia recomandări referitoare la proiectul prenotat.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „*Scopul prezentului proiect constă în ajustarea reglementărilor Codului de Procedură Civilă privind procedura examinării recursului de către Curtea Supremă de Justiție în concordanță cu concluziile Curții Europene pentru Drepturile Omului, din hotărârea CtEDO în cauza Covalenco v. Republica Moldova (nr. 72164/14).*”

Analizând normele elaborate, se constată că prin proiect se propun amendamente la Codul de procedură civilă, în scopul modificării procedurii de judecare a recursului, prin instituirea unei excepții de la regula care prescrie examinarea recursului fără înștiințarea participanților la proces, fiind examinat în ședință publică în cazul în care se constată că unele circumstanțele de drept și de fapt esențiale, invocate de către părți în instanța de recurs sau examinate de către instanța de recurs în urma administrării probelor prezentate anterior la materialele cauzei, nu au fost dezbătute anterior în fața instanțelor de fond sau de apel, întru a asigura contradictorialitatea procesului și a principiului nemijlocirii în dezbaterile judiciare.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura ajustarea prevederilor Codului de procedură civilă privind procedura de judecare a recursului la constatările Hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului (nr. 72164/14), în cauza Covalenco v. Republica Moldova, din data de 16 iunie 2020, în vederea garantării respectării articolului 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (dreptul la un proces judiciar echitabil).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În conținutul notei informative se prezintă argumente referitoare la condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară*”.

Reieșind din argumentele prezentate în nota informativă, cât și din prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare din bugetul de stat.

În acest sens, în nota informativă se menționează că: „Proiectul nu necesită cheltuieli bugetare suplimentare.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În conținutul proiectului nu se conțin norme care să reglementeze în mod nemijlocit activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul este elaborat de către un grup de deputați și are drept obiectiv adoptarea unor amendamente la Codul de procedură civilă, în vederea modificării procedurii de judecare a recursului, prin instituirea unei excepții de la regula care prescrie examinarea recursului fără înștiințarea participanților la proces, fiind examinat în ședință publică în cazul în care se constată că unele circumstanțele de drept și de fapt esențiale, invocate de către părți în instanța de recurs sau examinate de către instanța de recurs în urma administrării probelor prezentate anterior la materialele cauzei, nu au fost dezbătute anterior în fața instanțelor de fond sau de apel, întru a asigura contradictorialitatea procesului și a principiului nemijlocirii în dezbaterile judiciare.

Prin proiect se promovează interesul public de a asigura ajustarea prevederilor Codului de procedură civilă privind procedura de judecare a recursului la constatările Hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului (nr. 72164/14), în cauza Covalenco v. Republica Moldova, din data de 16 iunie 2020, în vederea garantării respectării articolului 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (dreptul la un proces judiciar echitabil).

În conținutul proiectului expertizat nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție.

28.07.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Maia GONTA, Inspector superior

